

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Mircea cel Mare No. 33

Abonamentul 10 lei pe an

O DESLUSIRE

Desbaterea procesului dintre comună și D-l R. Ionescu, pertractat mai de-tele trecute la Tribunalul local, făcând ore-care senzație în public, ca orî-ce proces de daune mai însemnate între particulari și diferite instituțiuni, ne-am simțit în drept a interveni și noi în discuțiunile angajate în public, spunând în ce constă afacerea și făcând ore-carî aprecieri în cauză.

Intervențiunea noastră dând naștere la unele comentarii cu totul tot stre-line de intențiunea scriitorului articolului respectiv, ne simțim datorî a da lămuririle ce urmează:

Ziarul «Constanța», organ de sine stătător de 12 ani, sub direcțiunea și proprietatea exclusivă a D-lui P. Grigorescu, nu și-a schimbat nimica din programul și norma sa de conduită de până acum: acea de a discuta afacerile publice în mod absolut independent de orî-ce injuriere.

In cazul special despre care e vorba, autorul aceluî articol n'a făcut alt-ceva — nu neobicinat de altmîntrelea chiar de diarele cele mai mari — de cât a cualificat cum s'a priceput părerile și aprecierile interesate, susținute în afară de sala Tribunalului, tipărind la rîndu-i pe ale sale, absolut neînfluințate de cât de curiositatea publică, pe care diarul trebuie să o servească.

Atât și nimic mai mult.

Profităm acum de această ocaziune spre a spune un cuvînt intim, vechitor noștri abonați.

Ziarul ...dă administrația actuală, în deosebî pe d-l Prefect Várnaz, despre care am dis altă dată că posedă studiate toate chestiile Dobrogei, înainte de a fi Prefect.

Prin faptul laudelor ce-i aducem, împlinim cel mai plăcut punct al programului ce ne-am impus la începutul acestui ziar. Iată ce diceam în No. 2 al diarului de la 29 Decembre 1891:

«Ziarul «Constanța» va lăuda sau va critica pe cel de la guvern după măsurile de ocrotiri cu cari vor voi și se vor sili a dota această provincie, abandonată — ca odinioară Basarabia — tuturor întemperiilor politice.»

Prin devotamentul adînc ce d-l Várnaz pörtă interesului public și prin munca D-sale prodigiösă, ilustrată deja prin faptele ce i-am ascris, a bine meritat de la totă suflarea patriotică Dobrogeannă, al căruî ecou trebuia să fie și este până acum în localitate numai ziarul nostru.

Redacțiunea

STĂRUINȚE ȘI SATISFAȚIUNI

Câte studii am făcut, câte propuneri am dezvoltat, câte necesități am demonstrat, în fine câte adevăruri am spus de 12 ani de când acest ziar apare: dacă se ținea socoteală de atîta muncă consacrată numai interesului Dobrogean, — nimenea nu va putea zice că o singură dată am făcut comereiu diaristic — susținem cu totă convingerea că aspectul topografic al bărăganului Dobrogei s'ar fi schimbat în mare parte, fără ca statul, județul sau comunele să cheltuiască un ban din pungă lor; dimpotrivă, statul era să câștige întreit mai mult de cât a încasat

până aci din veniturile sale domeniiale din această provincie.

Vechii abonați ai ziarului își aduc aminte de studiile noastre asidue asupra regimului pădurilor și plantațiilor comunale, asupra gestiunii domeniiale, a bălților și carierilor, prin care am susținut sistematizarea exploatărilor, a împăduririi perimetrelor comunale, limitarea vîndărilor de pămînt și înființarea pentru Dobrogea a unui inspectorat, directorat sau oricum s'ar numi, care să se ocupe la fața locului cu toate chestiunile economice ale Dobrogei. Am insistat mult pentru romanizarea orașului Constanța și atâtea alte trebuințe, de prisos a le mai enumera aci.

Târziu de tot, dar totuși avurăm și avem satisfacțiunea de a fi biruit în câte-va privințe indolența biurocratismului central, făcându-l să se miște barem în direcțiunea fiscalității, dacă de alte trebuințe nimenea nu e chemat a îngriji.

Douăzeci de ani pădurile au fost considerate drept codrul Vlăsiei, exploatate absolut fără nici un rost; de 16 ani s'au cheltuit peste 300000 lei — cifra e oficială — numai bani ghiață, deosebit de veniturile pămînturilor încercate cu plantații fără ca vre-o comună din Dobrogea să posedă până acum un pic de tufiș, unde s'ar putea ascunde un epure! S'a vîntut tot solul arabil al statului așa de fără chibșuință, că astăzi Statul, prin loturile deposedate, e absolut în aceeași situație ca și înainte de delimitarea și parcelarea pămînturi-

lor: cu mii de tarlale imprăsciate printre loturile particulare. În orașul Constanța nu e ați un comerciant mai mult de cât era acum 20 ani.

Tristul rezultat al neprevăderii omenestii, în vânzarea loturilor de 10 și 100 hectare, l'am prevădut și prezis guvernului, de acum 14 ani, prin studiul nostru asupra gestiunii domeniiale, publicat în revista *Dobrogea*, care a precedat acestei foi, când am combătut din toate puterile risipa ce se făcea cu pământul Statului, la toți veneticii fără nici un căpătuiu, din toată lumea.

Multe altele am mai prezis și s'au realizat în pagubă; căci cine a fost ținut să bage în seamă o foită din provincie, conținând numai lecturi obositoare, pe lângă atâtea ziare quotidiene, amuzante din București?

Românului îi trebuie distracție, senzație, leafă și glorie, și nimic mai mult!

Nimenea n'a vrut să bage în seamă că suntem unicul organ în această provincie, care putea vorbi nejevat, și vorbea chiar, de interesul public, de trebuințele provinciei și ale locuitorilor ei.

Dacă, cum am dis mai sus, de interesele proprii ale provinciei nu se îngrijea nimenea, — până într'atât, că de exemplu, comunicația poștală între satele din cele 2 județe ale provinciei se face abia în timp de 16 zile, — să laudăm măcar măsurile de fiscalitate din timpul din urmă; ca cel puțin statul să nu mai sufere pagubele colosale de până acum.

Intre acestea sunt: arendarea pe parchete, a pădurilor; oprirea liberării de pașapoarte de emigrare pentru coloni germani, din ordin prea înalt; proiectul de lege din inițiativă privată a D-lui Poenaru Bordea, de a se opri închirierea pământurilor rurale nealienabile, și înființarea unui serviciu special domeniial pentru Dobrogea, prevădut în bugetul anului viitor — serviciul din Ministerul Domeniilor ne-având până acum, de 25 ani, nici un funcționar special, care să se fi ocupat cu îngrijirea decilor de mii de loturi și moșioare ale Statului în Dobrogea.

De sigur că la luarea celor din urmă măsuri am contribuit și noi prin deșteptările de astă-toamnă conținute în trei numere consecutive, asupra *emigrărilor*, și acestea ne umple de satisfacțiunea datoriei împlinite.

P. G.

DIN TULCEA

La 16 curent a avut loc alegerea consiliului comunai din capitala județului vecin Tulcea. A fost o singură listă, compusă din d-nii Ștefan Constantinescu, N.

Alexandrescu, Iancu Paceff, Dima Cavanoff, Christu Nicolaide și Iacob Soțirescu, adică câte doi partizani ai celor trei liste ce și-au disputat biruința la alegerea generală de la 3 Noembrie. Cum se vede, pe această listă nu figurează nici unul din capetele de listă de la acea dată, adică nici un corifeu din acei ce conduceau până aci luptele pentru acapararea Primăriei.

E o veche obișnuință a d-lui Luca Ionescu prefectul din Tulcea, de a nu avea opoziție la comună.

Tot ast-fel a procedat aci în Constanța la Noembrie 1898, făcând totul ca sa fie o singură listă, a d-lui Eust, Schina, reușită, se înțelege, în urma căreia administrația comunei a fost alcătuită din d-nii: Schina primar, Al. Poteca ajutor și N. Cialicu oficer al stărei civile, a căror gestiune s'a spart, după un an, în halul cel mai trist posibil și pentru ei și pentru viitorul de până acum al Constanței.

Nu dorim ca actualul consiliu al comunei Tulcea, născut după confratele Tulcean *Gazeta Dobrogei* — la lumina ce a scăpărat din consfătuirea laborioasă dintre prefect și fruntași — și compus, de sigur, conform dorinței d-lui Luca Ionescu, ca persoanele de ales să fie cele mai bune și mai cu greutate din oraș, să aibă acei ași sortă pe care a avut-o cel constanțian. Aceasta atârână în totul de la primarul ce se va numi.

Aci e totul; de aci soartea *com-promisurilor* de până acum.

Printr'un ordin circular, prefectul județului vecin a deființat poștele comunale, adică căruțele anuale angajate de obstea locuitorilor pentru transportul primarului și notorului prin cătune și al funcționarilor Statului, de la o comună la alta, înființate în Tulcea de 19 ani de prefectul Stătescu, rămânând ca de la 1 Februarie a. c. acest serviciu să se facă direct de către locuitorii din toate cătunele, eu rîndul, de jurnă, la primărie, conform legii. Confratele tulcean laudând această măsură a d-lui prefect, dice între altele, că de acum înainte nu va mai putea cel dintăi mic funcționar să impună țaranului să-și lase plugul pe câmp, pentru a inhăma caii la căruță și a face transportul cutăruia până la comuna învecinată.

Mersi și de dispoziție și de justificare! vorba e: cum o să se facă aceste transportări în viitor? Am dori ca confratele tulcean să ne arate: ce a pus d-l prefect de Tulcea în locul poștelor comunale?

Stăruim pentru un răspuns.

D-l Prefect de Tulcea a mai dat ordin ca în fie-care comună să se facă câte o pepenieră de pomi, pe o întindere de 2000 m. p., dată sub îngrijirea învățătorului.

În acest scop a angajat toate comunele să prevadă în buget cîte 5 lei de fie-care cătună, spre cumpărarea sămânțelor.

Un tulcean.

Informațiuni

D-l Sc. Vârnav, prefectul județului, după ce a prezidat comisiunea de reerutare a orașului Constanța, s'a înapoiat Marți la 18 curent la București, în afacerea proiectelor de edilitate a le orașului Constanța, cari urmează să fie aprobate de Corpurile legiuitoare în sesiunea aceasta.

Sesiunea corpurilor legiuitoare prelungită până la 1 Martie va fi din nou prelungită încă cu câte-va zile, spre a se termina debaterile asupra legilor menite a fi votate în sesiunea actuală, între cari im-

portantele legi pentru reorganizarea poliției generale a Statului, actualmente în desbaterea Camerei, și aceea a desființării accizelor și barierelor comunale, votată deja de Cameră și actualmente în desbaterea Senatului.

Tot în sesiunea actuală se vor vota: o lege asupra drepturilor ce rezultă pentru proprietari din contractele de locațiune și de arendare, prin care proprietarii sunt mai bine garantați contra arendașilor și chiriașilor, și o altă lege prepusă de d-l deputat Poienar Bordea, prin care pământurile date locuitorilor, cu clausă de neînstrăinarea lor, să nu poată fi închiriate nimenui, și în nici un caz mai mult de cât pentru un an. — lege care credem că se va aplica și loturilor de 10 hectare vândute de Stat în Dobrogea cu condiție de neabilitate, deși în espunerea de motive ce însoțește această lege nu se menționează nicăiri de Dobrogea.

Consiliul de revizie al tinerilor pentru formarea contingentului militar pe anul 1904, are ast-fel stabilit itinerarul său:

Zilele de 15, 16 și 17 Februarie orașul Constanța; 18, 19, 20, 21 și 22 plasa Constanța la Cara-murat, 24 2 5 și 26 la Mangalia; 28 Februarie, 1, 2, 3 și 4 Martie la Medgedie; 6, 7, 8, 9, 10 și 11 la Ostrov, plasa Silistra-Nouă și zilele de 13, 14, 15, 16, 17 și 18 la Hârșova.

Recursurile contra decisiunilor comisiunilor de apel financiare sunt așa de multe în toată țara că probabil ele vor putea fi judecate de Inalta Curte de Casație nici în întreaga luna lui Aprilie, necum în câte-va zile din Martie, după cum erau prevederile.

Sunt ficsate termene pentru ziua de 21 Aprilie, pentru recursuri declarate cu mai multe zile înainte de expirarea termenului.

Controlorul financiar al plășei Babadag, d-l Agamaloff, a fost permutat la Măcin, drept pedepsă, dragă Doamne, pentru reclamațiunile ce s'au făcut contra-l, și înlocuit cu controlorul Niculescu. Să mai zică cine-va că administrația

financiară n'a fost destul de severă cu amplotatul care a purtat de geaba mii de oameni pe drumurile Tulcei! cu acel ce a fost acuzat formal de *minciună și fals* în dresarea actelor de impunere la dări.

Și noi, s'ermanii Dobrogeni, credeam că esagerările barbare și sălbatice, de impunere la biruri, sunt simple excese de zil ale funcționarilor inferiori!!

Dar fiind că nimenea nu ne crede pe cuvânt, vom produce acte de falsitate, cerând cu toată puțină energie a slabelor noastre puteri, moralizarea funcționarului Statului, fie că falsifică în interesul acestuia.

D-l Ministru al Financelor, căruia de sigur nu-l sunt cunoscute personal măsurile strigătoare, pe cari populațiunea românească le-a calificat de *surpări la temelii Statului Român în Dobrogea*, va trebui să ne dea dreptate când îl vom arăta faptele. Vom reveni dar, chiar în numărul viitor; cuvântul *esagerări*, cât de monstruoase, parend a fi fost o lozincă pentru tot județul Tulcea, peste tot impus cu 300 la sută mai mult de cât impunerile din județul Constanța.

Construcția Palatului administrativ și de justiție din Constanța, aprobată asupra d-lui inginer arhitect T. Cănanău, cu 30 bani la suta de lei sub devis, va începe imediat în primă vară, pe frumosul loc al grădinei Belvedere din fața gărei, ast-fel după cum l'am descris într'unul din numerele noastre trecute. Va fi primul început al edilității și înfrumusețarea Constanței.

După toate probabilitățile, marele domeniu al Brăilei va rămâne să fie exploatat în regie. Deja s'au luat dispoziție ca să se furnizeze din pădurile Dobrogei materialul necesar pentru închiderea bălților de pescuit în sumă de câte-va sute de mii de ostrețe și cocișe. Suntem curioși să știm de unde va lua Statul acest material: din restul pădurilor sale sau din parchetele vindute la antreprenori; statul având obligația către acestia de a nu pune păduri în exploa-

tare într'o rață, pareni-se de 10 kilometri. Dar statul, când e vorba de interesele sale, caleă fără nici un scrupul ori-ce angajamente, lăsând celui daunat drumul justiției, dacă 'l dă mâna, să se judece cu Statul.

Regia Monopolului Tutunurilor a obținut de la Ministerul Domeniilor permisiunea de a defrișa o nouă serie de păduri din prejurul Isacei, centrul culturilor de tutun din Dobrogea. Ce lesne e a distruge, și cât de greu a reconstrui! Onoratul consiliu superior al pădurilor își dă ore seama de ceea ce face: că de la 1879 serviciul silvic n'a fost în stare să facă un singur pile nou de pădure, de permite defrișarea celor esistente cu atâta ușurință?

Am vrea să-l vedem avisul asupra defrișerilor ce a permis. Încă câți-va ani de asemenea gospodărie silvică și frumoșii versanți ai Dunărei, de la Brăila în jos, nu vor mai fi decât niște dealuri prăpăstioase și pleșuvee, din frumoasele și îmbătătoarele masive de teiu, de unde se estrăgea până acum 25 de ani mierea Seraiului Imperial. Știință modernă silvică!

Ministerul Domeniilor, direcția minelor, a hotărât exploatarea în regie a dunelor de nisip din prejurul Constanței. Măsura o fi bună, dar rezultatele au să fie cât se poate de rele. Având oare-care experiență proprie în cauză, ne însărcinăm a lumina în această privință pe d-l Ministru al Domeniilor.

La alegerea de Duminecă au fost aleși membrii în consiliul județean la cele două locuri vacante d-nii Luca Oancea la plasa Mangalia și d-l Ioan Hagi Stoian, fost președinte al consiliului județean la plasa Silistra Nouă.

Suntem rugați de un domn acționar și vechiu abonat al ziarului nostru a publica următoarele:

Câte-și trei censorii Băncei de Scant demisionând din posturile lor și nefăcând nici o verificare a socotelilor în cursul anului expirat, de ce nu s'au chemat pentru aceasta, și nu se chiamă

măcar la ședințele consiliului de administrație, domnii supleanți respectivi? De ce nu se publică situația Băncii, încheiată la 31 Decembrie, cu sumele imobilizate, ca acționarii să iea cunoștință de ea, măcar cu câte-va zile înainte de Adunarea generală din Martie? E adevărat că dividendul de împărțit acționarilor e de 5%, pe când depuneri de bani spre fructificare, între cari și d-l director Koiciu cu câte-va decii de mii de lei, ar lua 6%? pe lângă: leafă, chirie, jeton de prezentă și 5% asupra câștigului net al Băncii plus 2 servitori la dispoziție.

Cuvintul e la domnii membrii ai Consiliului de Administrație, cărora acționarii le-au încredințat capitalul lor spre a fi în mod folositor administrat.

Camera de Comerț locală a stărui în diferite rinduri pentru înființarea unui ponton la punctul de pe Dunăre Oltina. Cererea e motivată pe necesități adine simțite ale atâtor sate din plasa Silitra Nouă; ne mirăm cum de se mai hesită în acordarea cererii. Vom reveni.

Un comitet de bărbați politici ai partidului liberar, actualmente la guvernul țerei, a luat inițiativa serbarei celei de a 70-a aniversare a nașterii d-lui Președinte șef al partidului Liberal d-l Dimitrie A. Sturdza. Se va da un mare banquet de ocazie în sala Teatrului Național din București, la care vor lua parte 500 bărbați politici, dintre cei mai cu viață și mai devotați din toată țara.

D-l Sturdza muncește de 50 de ani în ogorul atât de înțelenit al Patriei Române; mulți ani înainte!

Ferice de țara care coronează ast-fel pe fii ei iluștrii, dintre cari cel mai devotat și mai sânguitor, acum în viață, este neobositul Prim-ministru al României.

D-l Prefect s'a înapoiat astăzi Sâmbătă după amiază din București.

Pe cât ne-am putut informa, proiectul de lege pentru convertirea milionului ape în lucrările

de edilitate decise de Consiliul comunei, a fost trimis de d-l ministru de interne la cameră și va veni în desbaterea înaltului corp legislativ Luni sau Marți; iar proiectele de alimentarea orașului cu apă și iluminat, au fost aprobate definitiv de minister și înapoiate de urgență comunei, spre a face licitațiile prescrise de lege; ceea ce credem că se vor și face zilele acestea, ca formalitățile cerute de lege să poată fi terminate până la Maiu, când vor fi supuse aprobării Parlamentului.

D-l Primar pleacă mâine la București spre a stărui în cestia conversiunii la Cameră și Senat.

Rugăm cu cea din urmă insistență pe d-nii abonați să bine-voiască a ne achita abonamentele rămase în întârziere, ca să știm cui mai putem trimite foaia și pe viitor. E absolut necesar să știm aceasta, ca să nu nemulțumim prin intreruperea foaiei pe nimeni din acei ce au de gând să primească ziarul și pe viitor.

INCANTĂTOR
 este un obraz fin curat, o înfățișare fragedă și trandafirie, o piele albă, catifelată și un teint strălucitor.
 Toate aceste le produce
Sapunul Lapte de Grin
 din RADEBEUL
 al Casei Bermann & C-ie
 RADEBEUL-DRESDA
 Marca fabricii: UN CAL DE LEHN
 Bucata lei 1-50
 De vânzare la: L. & J. Lascaris și M. Bercoviel. — Constanța.

A APĂRUT
DIN LARGUL LUMII
 DE CUNOSCUTUL SCRITOR
RADU D. ROSETTI
 Acest volum, apărut în editura tipografiei Frați Grigoriu din Constanța, tipărit pe hirtie velină și cu numeroase ilustrațiuni în text, cuprinde note din călătorie de prin orașele Veneția, Verona, Milano, Turin, Geneva, Pisa, Roma, Napoli, Pompei, Florența, Constantinopol, Odessa și Bucovina.
 Se afla de vânzare la toate librăriile din țară cu
PREȚUL DE 2 LEI VOLUMUL

ESACTITATE PROMPTITUDINE ACURATETE

EXECUȚIA
 Registre de moșii
 Căndie
 Diplome
 Ceeuri
 Broșuri
 Teze
 Acțiuni
 Afize simple și în culori
 Cărți de vizită

ATELIER DE ARTE GRAFICE
 și
 LEGĂTORIE DE CĂRȚI

Legătura execută
 Registre, Mape
 Paspurturi
 Poșturi
 Port-vizite
 Plase
 Incendri
 Carnete
 Deposit de rane diverse stiluri etc. etc.

Tipografia AURORA

FRATI GRIGORIU
 CONSTANȚA
 STRADA TRAYAN, 26

Mare Deposit de imprimate necesare comunelor

Atelierul fiind reînnoit cu cele mai moderne caractere de la prima fonderie de litere Deberny & Co. din Paris și cu mașinile cele mai perfecționate de la renumita fabrică Augsburg, este în plăcută pozițiune a executa tot felul de lucrări atingătoare de această branșă, cu cea mai mare acuratețe, promptitudine și esactitate.